

Słownik chorób oczu

A

Achromatopsja

Rzadkie, dziedziczne zaburzenie widzenia, w którym osoba ma niewielką lub żadną zdolność widzenia kolorów. Osoby z achromatopsją często doświadczają również pewnej utraty wzroku, szczególnie w jasnym świetle, na które są niezwykle wrażliwe. Nasilenie achromatopsji jest różne. Chociaż nie ma lekarstwa ani metody leczenia na to zaburzenie, osoby z achromatopsją mogą radzić sobie z jego objawami. Na przykład mogą nosić okulary przeciwsłoneczne lub przyciemniane soczewki kontaktowe, aby radzić sobie z jasnym światłem. Mogą używać lup i innych urządzeń dla osób słabowidzących, aby pomóc im czytać, a także teleskopów, aby pomóc widzieć odległe obiekty.

Afakia

Brak soczewki oka. Afakia jest zwykle związana z chirurgicznym usunięciem zaćmy, ale może również wynikać z rany lub innej przyczyny. Bez soczewki oko nie może dostosować ostrości widzenia do różnych odległości. Soczewki kontaktowe lub okulary są używane do korygowania wzroku osoby z afakią. Podczas operacji zaćmy w miejsce usuniętej soczewki wszczepia się sztuczną soczewkę. Osoba z afakią odniesie korzyści z dobrego, ale nie nadmiernego oświetlenia i materiałów do czytania o wysokim kontraście.

Amblyopia - Niedowidzenie

Stan, w którym wzrok osoby nie rozwija się prawidłowo we wczesnym dzieciństwie, ponieważ oko i mózg nie współpracują ze sobą prawidłowo. Amblyopia, która zwykle dotyczy tylko jednego oka, jest również znana jako „leniwe oko”. Osoba z amblyopią doświadcza niewyraźnego widzenia w dotkniętym chorobą oku. Jednak dzieci często nie skarżą się na niewyraźne widzenie w niedowidzącym oku, ponieważ wydaje im się to normalne. Zalecane jest wczesne leczenie, ponieważ jeśli nie zostanie leczone, stan ten może prowadzić do trwałych problemów ze wzrokiem. Opcje leczenia obejmują ćwiczenia terapii widzenia lub okulary korekcyjne. Osoby z amblyopią mogą musieć nosić opaskę na oko na silniejszym oku, aby zmusić dotknięte chorobą oko do prawidłowego funkcjonowania.

AMD - Zwyródnienie plamki żółtej związane z wiekiem

Zwyródnienie plamki żółtej związane z wiekiem (AMD) to choroba oczu, która może powodować rozmycie widzenia centralnego. Dzieje się tak, gdy starzenie się powoduje uszkodzenie plamki żółtej — części oka, która kontroluje ostrość widzenia na wprost. Plamka żółta jest częścią siatkówki (światłoczułej tkanki z tyłu oka).

Aniridia

Częściowy lub całkowity brak tęczówki oka. Ta rzadka choroba, zwykle występująca od urodzenia, powoduje upośledzenie wzroku i wrażliwość na światło. Osoby z aniridią są również narażone na pewne inne choroby oczu, takie jak jaskra, oczopląs i zaćma. Osoby z aniridią mogą odnieść korzyści z noszenia barwionych soczewek kontaktowych lub okularów przeciwsłonecznych, używania lup i unikania intensywnego lub rażącego światła.

Anoftalmia (bezocze, łac. *anophthalmia*)

Rzadka choroba, w której jedno lub oboje oczu nie formuje się w czasie ciąży, polegająca na jednostronnym lub obustronnym niewykształceniu oczu. Nie ma lekarstwa na anoftalmię. Protezy oczu mogą wspomagać prawidłowy wzrost oczodołów i rozwój kości twarzy, a także służyć celom kosmetycznym.

Astygmatyzm

Powszechna wada wzroku, zwykle obecna od urodzenia, spowodowana nieregularnie zakrzywioną rogówką lub soczewką. Osoby z astygmatyzmem mogą doświadczać niewyraźnego widzenia, przemęczenia oczu lub bólów głowy. Dwie trzecie osób, które mają krótkowzroczność ma również astygmatyzm. Astygmatyzm można korygować za pomocą okularów lub soczewek kontaktowych. Inną opcją jest operacja korekcyjna.

B

Choroba Besta

Rzadka, dziedziczna choroba, która atakuje plamkę żółtą, obszar w środku siatkówki, i może powodować niewyraźne lub zniekształcone widzenie lub utratę widzenia centralnego. Choroba Besta, znana również jako *dystrofia plamki żółtej*, może dotyczyć obu oczu. Wpływ choroby na wzrok jest różny i może nie stać się poważny przez wiele lat, jeśli w ogóle. Większość osób nie jest znacząco dotknięta chorobą do 40. roku życia. Nie ma leczenia na chorobę Besta, ale osoba, której wzrok jest upośledzony przez tę chorobę, może skorzystać z urządzeń dla osób słabowidzących

Bielactwo

Dziedziczna choroba charakteryzująca się zmiennym brakiem pigmentu w oczach, skórze lub włosach. Osoby z albinizmem mogą mieć bladą skórę i blond do białych włosów, ale istnieją różne rodzaje albinizmu, a ilość pigmentu jest różna. Tęczówki ich oczu mogą być białe lub różowawe. Są wrażliwi na jasne światło i odblaski i często mają inne problemy ze wzrokiem. Podczas gdy niektórzy ludzie z albinizmem widzą na tyle dobrze, że mogą prowadzić samochód, wielu ma uszkodzony wzrok lub może nawet być prawnie niewidomych. Albinizmowi często towarzyszy oczopląs lub zez. Osoby z albinizmem są wrażliwe na jasne światło i odblaski i mogą nosić przyciemniane okulary. Okulary dwuogniskowe, lupy i inne urządzenia optyczne mogą pomóc osobom z albinizmem.

C

Catarakta - Zaćma

Stan, w którym soczewka oka, która jest normalnie przezroczysta, staje się mętna lub nieprzezroczysta. Zaćma zazwyczaj tworzy się powoli i bezboleśnie. Może dotyczyć jednego lub obu oczu. Z czasem zaćma może utrudniać widzenie, powodując, że obrazy wydają się rozmazane lub niewyraźne, a kolory wydają się wyblakłe. Większość zaćm jest związana ze starzeniem się. W rzeczywistości zaćma dotyka ponad 50 procent wszystkich dorosłych do 80 roku życia i jest główną przyczyną utraty wzroku u osób w wieku 55 lat i starszych. Osoby z wczesną zaćmą mogą skorzystać z nowych okularów, jasnego oświetlenia, okularów przeciwsłonecznych z powłoką antyrefleksyjną lub soczewek powiększających. Jeśli pomimo takich urządzeń zaćma utrudnia codzienne czynności, jedynym skutecznym leczeniem jest operacja. Operacja zaćmy, która jest powszechna, polega na usunięciu zmętniałej soczewki i zastąpieniu jej sztuczną soczewką.

Charlesa Bonneta Zespół

Zaburzenia widzenia występują zwykle u osób, które doświadczyły upośledzenia wzroku lub utraty wzroku w późniejszym okresie życia, np. w wyniku zwyrodnienia plamki żółtej. Osoby z zespołem Charlesa Bonneta mogą widzieć szeroki zakres obrazów, od prostych wzorów po ludzi, zwierzęta i budynki. Zaburzenia widzenia związane z tym zespołem nie są oznakami choroby psychicznej, a ludzie zdają sobie sprawę, że obrazy, które widzą, nie są prawdziwe. Nie ma lekarstwa na zespół Charlesa Bonneta. Jednak objawy często ustępują samoistnie. Osoby z zespołem Charlesa Bonneta powinny skonsultować się ze specjalistą od opieki okulistycznej, ponieważ leczenie zaburzeń widzenia może pomóc.

Choroba rogówki

Choroba lub zaburzenie, które wpływa na rogówkę, przejrzystą, zakrzywioną powierzchnię, która pokrywa przednią część oka. Skutki choroby rogówki są różne. Niektóre schorzenia rogówki powodują niewielkie, jeśli w ogóle, problemy ze wzrokiem. Na przykład infekcje rogówki można często leczyć antybiotykami. Jednak jeśli rogówka stanie się zmętniała, światło nie może przeniknąć do oka, aby dotrzeć do siatkówki, a skutkiem może być poważne upośledzenie wzroku, a nawet ślepota. Dystrofie rogówki są zwykle dziedzicznymi schorzeniami, w których jedna lub więcej części rogówki traci przejrzystość z powodu nagromadzenia się zmętniałego materiału. Stożek rogówki (keratoconus) to choroba rogówki występująca, jak podają statystyki, z częstością 1:2000 osób. Jest jedną z najczęstszych dystrofii rogówki. Kiedy choroba rogówki powoduje trwałe zmętnienie rogówki lub powstanie blizn, lekarze mogą przywrócić wzrok za pomocą przeszczepu rogówki — chirurgicznej wymiany starej rogówki na nową.

Choroba Stargardta

Dziedziczna choroba powodująca stopniową degenerację plamki żółtej, obszaru w środku siatkówki, który umożliwia centralne widzenie potrzebne do czytania, prowadzenia pojazdów, rozpoznawania kolorów i innych czynności dnia codziennego. Skutki choroby Stargardta, które zaczynają się we wczesnym wieku, wahają się od niewielkiej do całkowitej utraty szczegółowego widzenia. Z biegiem lat osoby z tą chorobą zazwyczaj tracą ostrość widzenia, doświadczają pogorszenia widzenia kolorów i mogą mieć martwe punkty. Jednak widzenie peryferyjne i nocne zwykle pozostaje nienaruszone, a całkowita utrata wzroku jest rzadka. Choroba Stargardta nie ma lekarstwa ani leczenia, ale takie urządzenia jak ekrany powiększające i soczewki lunetowe mogą pomóc ludziom radzić sobie z ograniczeniami widzenia.

Choroideremia

Rzadkie zaburzenie powodujące postępującą utratę naczyniówki, ważnej warstwy pod siatkówką, która odpowiada za część jej ukrwienia. Choroideremia to dziedziczne zaburzenie, które zazwyczaj dotyka tylko mężczyzn. Zwykle zaczyna się jako ślepota nocna w dzieciństwie i stopniowo postępuje do coraz większej utraty wzroku. Większość osób z tym zaburzeniem jest w stanie zachować dobry wzrok do 40 lub 50 roku życia. Choroideremię nie da się leczyć, ale osoby, które mają to zaburzenie, mogą uznać za pomocne korzystanie z urządzeń optycznych, elektronicznych lub komputerowych w przypadku słabego wzroku.

D**Dalekowzroczność starcza**

Stopniowo zmniejszająca się zdolność oka do skupiania się na bliskich obiektach. Starczowzroczność jest normalną częścią starzenia się i dotyczy praktycznie każdego, zwykle staje się zauważalna po 40. roku życia. Osoby z starczowzrocznością zazwyczaj trzymają materiały do czytania na odległość ramienia, aby skupić się na słowach. Mogą odczuwać bóle głowy lub przemęczenie oczu podczas czytania, patrzenia na ekran komputera lub wykonywania pracy z bliska. Starczowzroczność można korygować za pomocą okularów do czytania, soczewek dwuogniskowych lub o zmiennej ogniskowej lub soczewek kontaktowych. Pomocne jest również używanie jasnego, bezpośredniego światła podczas czytania.

Daltonizm

Problem ze wzrokiem, w którym osoba ma trudności z rozróżnianiem niektórych kolorów — najczęściej czerwonego i zielonego, ale czasami niebieskiego i zielonego lub niebieskiego i żółtego. Daltonizm nie jest w rzeczywistości formą ślepoty, ale raczej niedoborem percepcji kolorów. Zwykle dotyczy obu oczu i jest znacznie częstszy u mężczyzn niż u kobiet. Nie ma leczenia ani lekarstwa na ten problem, ale osoba z daltonizmem może nauczyć się adaptować na różne sposoby. Na przykład kierowca z daltonizmem może zapamiętać, że światło umieszczone na górze sygnalizacji świetlnej jest czerwone. Korzystne jest diagnozowanie daltonizmu u dzieci we wczesnym wieku, aby można było podjąć kroki w celu uniknięcia problemów z nauką związanych z percepcją kolorów.

Dystrofia czopkowo-pręcikowa

Choroba dziedziczna, która z czasem powoduje pogorszenie wyspecjalizowanych światłoczułych komórek siatkówki. Osoby z dystrofią czopków i pręcików zazwyczaj doświadczają zmniejszonej ostrości widzenia, a następnie utraty widzenia obwodowego i postrzegania kolorów. Najczęstszą postacią dystrofii czopków i pręcików jest retinitis pigmentosa. Nie ma leczenia ani lekarstwa na tę chorobę, która jest również określana jako zwyrodnienie czopków i pręcików, postępująca dystrofia czopków i pręcików oraz dystrofia czopków siatkówki.

Dystrofia plamki żółtej

Zobacz: Choroba Besta.

Dystrofia pręcikowo-czopkowa

Zobacz: dystrofia czopkowo-pręcikowa.

Dysplazja przegrodowo-wzrokowa (SOD)

Zobacz: Zespół De Morsiera.

F**Fibroplazja pozasoczewkowa**

Zobacz: retinopatia wcześniacza.

G**Glaucoma - Jaskra**

Choroba, w której ciśnienie płynu wewnątrz oka jest zbyt wysokie, co powoduje utratę widzenia obwodowego. Jeśli stan nie zostanie zdiagnozowany i leczony, zwiększone ciśnienie może uszkodzić nerw wzrokowy i ostatecznie doprowadzić do ślepoty. Wzroku utraconego w wyniku takiego uszkodzenia nie można przywrócić. Osoba, która ma jaskrę, może początkowo tego nie zauważyć, ponieważ choroba często postępuje bez żadnych objawów ani znaków ostrzegawczych. Wczesne wykrycie poprzez regularne badanie wzroku i szybkie leczenie jest niezbędne, aby zapobiec utracie wzroku. Codzienne leki (zwykle krople do oczu), operacja lub połączenie obu tych metod umożliwiają większości osób kontrolowanie ciśnienia śródgałkowego i zachowanie wzroku.

H**Hemianopia - Niedowidzenie połowicze**

Ślepota obejmująca połowę pola widzenia. Hemianopia, znana również jako hemianopsja, może być spowodowana różnymi schorzeniami, ale zwykle wynika z udaru lub urazu mózgu. Może dotyczyć prawej lub lewej strony pola widzenia i zwykle jest trwała. Hemianopia może powodować różne skutki, od niewielkich do poważnych. Na przykład osoba może widzieć tylko na jedną stronę, patrząc przed siebie, lub obiekty, które widzi, mogą różnić się ostrością lub jasnością. Takie upośledzenie wzroku może utrudniać wykonywanie codziennych czynności, od czytania po przechodzenie przez ulicę. Nie ma konkretnego leczenia hemianopii, ale specjaliści ds. rehabilitacji osób słabowidzących mogą pomóc ludziom nauczyć się jak najlepiej wykorzystywać swój wzrok. Ponadto niektórzy ludzie z hemianopią odnoszą korzyści ze stosowania lup lub specjalnych soczewek pryzmatycznych.

Hipoplazja nerwu wzrokowego

Stan, obecny od urodzenia, w którym nerw wzrokowy jest słabo rozwinięty, przez co odpowiednie informacje wzrokowe nie są przenoszone z oka do mózgu. Skutki hipoplazji nerwu wzrokowego mają szeroki zakres, od niewielkiego lub żadnego upośledzenia wzroku do prawie całkowitej ślepoty. Stan ten może dotyczyć jednego lub obu oczu. Nie ma leczenia ani lekarstwa na hipoplazję nerwu wzrokowego. Jednak w zależności od stopnia upośledzenia wzroku, osoba z tym schorzeniem może skorzystać ze stosowania urządzeń dla osób słabowidzących.

Hyperopia - Nadwzroczność

Ten powszechny problem ze wzrokiem, znany również jako dalekowzroczność, występuje, gdy promienie światła wpadające do oka skupiają się za siatkówką, a nie bezpośrednio na niej. Osoby z nadwzrocznością zazwyczaj dobrze widzą odległe obiekty, ale obiekty znajdujące się blisko wydają się niewyraźne. Nadwzroczność może powodować przemęczenie oczu lub bóle głowy, szczególnie podczas czytania. Okulary korekcyjne lub soczewki kontaktowe mogą korygować nadwzroczność. W przypadku osób, które nie chcą nosić okularów ani soczewek kontaktowych, czasami możliwa jest laserowa korekcja wzroku.

K

Keratoconus - Stożek rogówki

Rzadka choroba, często dziedziczna, w której rogówka staje się stopniowo cieńsza i stopniowo wybrzusza się na zewnątrz, powodując niewyraźne lub zniekształcone widzenie. Keratoconus zwykle dotyka obu oczu. Początkowo osoby z tą chorobą mogą korygować wzrok za pomocą okularów. Jednak w miarę pogarszania się objawów z czasem, w celu poprawy widzenia potrzebne są specjalnie zaprojektowane soczewki kontaktowe. Większość osób z keratoconusem nie doświadczy poważnego upośledzenia wzroku. Jednak nawet jedna na pięć osób ostatecznie będzie wymagała przeszczepu rogówki (chirurgicznej wymiany starej rogówki na nową).

Koloboma

Rozszczep lub przerwa w pewnej części oka, takiej jak tęczówka, soczewka lub siatkówka, spowodowana defektem w rozwoju gałki ocznej. Stopień, w jakim coloboma wpływa na wzrok danej osoby, zależy od rozmiaru i umiejscowienia rozszczepu oraz od tego, czy występuje on w jednym, czy w obu oczach. Na przykład osoba z niewielkim defektem tęczówki może mieć normalny wzrok. Jednak osoba z dużymi defektami siatkówki i nerwu wzrokowego może mieć ograniczony wzrok. Dzieci, których wzrok jest upośledzony przez colobomę, mogą odnieść korzyści z korzystania z materiałów do czytania, które mają duży czarny druk i dobrze rozmieszczone litery i słowa. Mogą również uznać za pomocne czytanie jednej linijki na raz za pomocą wyciętego okienka do czytania.

Krótkowzroczność

Ten stan, powszechnie znany jako krótkowzroczność, występuje, gdy promienie światła wpadające do oka skupiają się przed siatkówką, a nie bezpośrednio na niej. Osoby z krótkowzrocznością zazwyczaj dobrze widzą bliskie obiekty, ale obiekty w oddali — takie jak znaki drogowe lub napisy na tablicy — wydają się rozmazane. Osoby z tą przypadłością mogą mrużyć oczy, aby widzieć odległe obiekty i odczuwać zmęczenie oczu lub czasami bóle głowy. Okulary lub soczewki kontaktowe mogą korygować krótkowzroczność. Inną alternatywą jest operacja.

L

Laurence'a-Moona-Bardeta-Biedla Zespół

Rzadkie, dziedziczne zaburzenie, które dotyka wielu części ciała. Osoby z tym schorzeniem cierpią na retinis pigmentosa, której towarzyszą zaburzenia rozwojowe, paraliż nóg i różne inne objawy.

M

Męty i plamy

Plamki lub pasma, które zdają się unosić w polu widzenia. Męty i plamy to w rzeczywistości cienie na siatkówce rzucane przez maleńkie kawałki żelu lub komórek wewnątrz przejrzystego płynu wypełniającego oko. Męty i plamy są zazwyczaj normalne i nieszkodliwe. Jednak w niektórych przypadkach mogą ostrzegać przed poważnymi schorzeniami, takimi jak odwarstwienie siatkówki, retinopatii cukrzycowej lub infekcji. Osoba, u której występuje nagle pogorszenie wzroku z towarzyszącymi błyskami i mętkami lub nagłym wzrostem liczby mętów, powinna pilnie skonsultować się z okulistą.

Mikroftalmia

Rzadkie zaburzenie, zwykle dziedziczne, w którym jedno lub obydwoje oczu jest nienormalnie małe. Stopień upośledzenia wzroku jest różny, od ograniczonej ostrości wzroku do ślepoty. Ekstremalna mikroftalmia przypomina niektóre formy anoftalmii. Nie ma leczenia ani lekarstwa na mikroftalmię. W niektórych przypadkach sztuczne oczy mogą być używane w celu promowania prawidłowego wzrostu oczodołów i poprawy wyglądu kosmetycznego.

N

Neurologiczne upośledzenie wzroku (NVI)

Zobacz: uszkodzenie widzenia korowego.

Nowotwór naczyniówkowy

Nowotwór naczyniówkowy odnosi się do nowych i nieprawidłowych naczyń krwionośnych, które rosną, mnożą się i rozwijają w skupisko pod plamką. Plamka jest częścią siatkówki, która zapewnia najczystsze widzenie centralne.

O

Oczopląs

Stan, który obejmuje mimowolne, szybkie, powtarzające się ruchy jednego lub obu oczu z boku na bok, w górę i w dół lub w ruchu okrężnym. Nystagmus może występować od urodzenia lub, rzadziej, może być wynikiem choroby lub urazu. W niektórych przypadkach stan ten może zmniejszać lub utrudniać widzenie. Na przykład dzieci z oczopląsem mogą często gubić miejsce podczas czytania. Pomocne może być umieszczenie wyciętego okna do czytania nad słowami lub użycie karty do „podkreślania” tekstu.

Odwarstwienie siatkówki

Oddzielenie siatkówki od leżących pod nią tkanek podporowych. Odwarstwienie siatkówki może być wynikiem urazu, choroby lub innych przyczyn. Osoba z odwarstwieniem siatkówki zazwyczaj nie odczuwa bólu, ale może widzieć męty (patrz męty i plamy) lub jasne błyski światła, może mieć niewyraźne widzenie lub może widzieć cień lub zasłonę na części pola widzenia. Odwarstwienie siatkówki wymaga natychmiastowej pomocy lekarskiej, aby zapobiec trwałej utracie wzroku. Istnieje kilka metod leczenia odwarstwienia siatkówki, w tym chirurgia laserowa.

Orbitopatia tarczycowa

Zobacz: TED

Otwór plamki żółtej

Otwór plamki to otwór o pełnej grubości w centralnej części siatkówki zwanej plamką. Może być spowodowany urazem lub zapalnym obrzękiem siatkówki, ale najczęściej występuje jako zdarzenie związane z wiekiem bez żadnych predysponujących warunków. Uważa się, że otwory plamki są spowodowane siłami trakcyjnymi związanymi z oddzielaniem się żelu szklistego od siatkówki w plamce i wokół centralnej plamki zwanej dołkiem. Leczeniem z wyboru otworów plamki o pełnej grubości jest operacja.

P**Późne zwyrodnienie siatkówki (L-ORD)**

Genetyczne zaburzenie siatkówki. Początek choroby występuje zazwyczaj w piątej lub szóstej dekadzie życia człowieka. Objawy obejmują ślepotę nocną, przechodzącą w ciężkie zwyrodnienie centralne i obwodowe z nowotworzeniem naczyń i zanikiem naczyniowo-siatkówkowym. Ponieważ ma późny początek, często myli się ją ze zwykłym zwyrodnieniem plamki żółtej. Należy jednak zauważyć, że to zaburzenie w najcięższym stadium wpływa zarówno na widzenie centralne, jak i obwodowe, prowadząc do całkowitej ślepoty, w przeciwieństwie do niektórych bardziej powszechnych zaburzeń plamki żółtej.

R**Retinitis pigmentosa**

Degeneracja siatkówki, powodująca pogorszenie widzenia nocnego, stopniową utratę widzenia peryferyjnego, a w niektórych przypadkach utratę widzenia centralnego. Degeneracja postępuje z czasem i może prowadzić do ślepoty. Retinitis pigmentosa to rzadka, dziedziczna choroba, na którą nie ma jeszcze leczenia ani lekarstwa. Niektórzy okuliści uważają, że leczenie dużymi dawkami witaminy A może spowolnić postęp retinitis pigmentosa, a przyjmowanie witaminy E pogarsza go. Wczesna diagnoza umożliwia osobie z chorobą zaplanowanie i przygotowanie się na jej postęp. Ponadto, w zależności od stopnia utraty wzroku, elektroniczne lupy, noktowizory i inne tego typu specjalne urządzenia dla osób z upośledzeniem wzroku mogą przynieść pewne korzyści osobom z tą chorobą.

Retinopatia

Retinopatia to choroba siatkówki charakteryzująca się nagłym pojawieniem się migających świateł i zmian w polu widzenia u osoby z prawidłową diagnozą siatkówki. Dotyka ona kobiety trzy razy częściej niż mężczyzn; większość dotkniętych nią osób to osoby rasy białej, w średnim wieku i krótkowzroczne. Wiele zgłoszonych przypadków poprzedziła choroba wirusowa. Początkowo dotknięte jest tylko jedno oko, ale drugie oko może zostać dotknięte miesiące lub lata później.

Retinopatia cukrzycowa

Schorzenie oczu będące wynikiem szkodliwego wpływu cukrzycy na układ krążenia siatkówki. Im dłużej ktoś choruje na cukrzycę, tym większe prawdopodobieństwo wystąpienia u niego retinopatii cukrzycowej. Zmiany w drobnych naczyniach krwionośnych siatkówki mogą prowadzić do utraty wzroku. Osoby chore na cukrzycę powinny przechodzić rutynowe badania wzroku, aby jak najszybciej zdiagnozować i leczyć problemy związane z cukrzycą. Utrzymywanie ścisłej kontroli poziomu cukru we krwi pomaga zapobiegać retinopatii cukrzycowej. Zabiegi chirurgiczne i laserowe mogą pomóc wielu osobom dotkniętym tą chorobą.

Retinopatia wcześniacza (ROP)

Stan związany z przedwczesnym porodem, w którym zatrzymuje się wzrost prawidłowych naczyń krwionośnych w siatkówce, a rozwijają się nieprawidłowe naczynia krwionośne. W rezultacie niemowlę ma zwiększone ryzyko odwarstwienia siatkówki (patrz odwarstwienie siatkówki). Retinopatia wcześniacza może prowadzić do pogorszenia wzroku lub ślepoty. Terapia laserowa może pomóc w tym stanie, jeśli diagnoza i leczenie zostaną przeprowadzone wcześnie. Dzieci, u których występują niewielkie skutki, mogą odnieść korzyści ze stosowania urządzeń na słaby wzrok gdy

będą starsze. Retinopatia wcześniacza była dawniej nazywana fibroplazją retrolentalną.

S

Siatkówczak

Złośliwy nowotwór (rak) siatkówki, który zazwyczaj dotyka dzieci poniżej 6 roku życia. Zazwyczaj dziedziczny, retinoblastoma może dotyczyć jednego lub obu oczu. Retinoblastoma ma wskaźnik wyleczeń wynoszący ponad 90 procent, jeśli zostanie wcześnie leczony. Bez szybkiego leczenia rak może rozprzestrzenić się na oczodół, mózg i inne miejsca, co może spowodować śmierć. W zależności od wielkości i umiejscowienia guza, opcje leczenia obejmują chirurgię laserową, krioterapię (leczenie zamrażaniem), radioterapię i chemioterapię. W niektórych przypadkach może być konieczne usunięcie chorego oka.

Skotoma - Mroczki

Przerwa lub ślepa plama w polu widzenia, która może być wynikiem uszkodzenia siatkówki. Stopień, w jakim skotoma upośledza wzrok, zależy głównie od tego, czy dotyczy widzenia centralnego czy peryferyjnego. Do typowych przyczyn skotoma należą zwyrodnienie plamki żółtej, jaskra i zapalenie nerwu wzrokowego. Osoby, u których występuje znaczna utrata wzroku z powodu skotoma, mogą odnieść korzyści ze stosowania lup, jasnego oświetlenia i materiałów do czytania w dużym druku.

Słaby wzrok

Utrata wzroku, która może być na tyle poważna, że utrudnia wykonywanie codziennych czynności, ale nadal pozwala na pewne funkcjonalne widzenie. Słaby wzrok może być spowodowany zwyrodnieniem plamki żółtej, zaćmą, jaskrą lub innymi schorzeniami lub chorobami oczu. Słaby wzrok może wahać się od umiarkowanego upośledzenia do prawie całkowitej ślepoty. Nie można go w pełni skorygować za pomocą okularów, soczewek kontaktowych ani operacji. Jednak osoba słabowidząca może skorzystać z dowolnego z dostępnych urządzeń optycznych, takich jak elektroniczne szkła powiększające lub teleskopy montowane na okularach. Ponadto specjalne oprogramowanie opracowane dla użytkowników komputerów ze słabym wzrokiem może wyświetlać tekst w dużym rozmiarze lub odczytywać go na głos.

Ślepotą prawną

Poziom upośledzenia wzroku, który został zdefiniowany przez prawo w celu ustalenia uprawnień do świadczeń. Odnosi się do centralnej ostrości wzroku wynoszącej 20/200 lub mniej w lepszym oku z najlepszą możliwą korekcją lub pola widzenia wynoszącego 20 stopni lub mniej.

T

TED - Orbitopatia tarczycowa

Orbitopatia tarczycowa - Orbitopathy thyrogenes, (ang. thyroid eye disease, TED) – zespół objawów ocznych wywołany zapaleniem immunologicznym tkanek miękkich oczodołu, powstałych w przebiegu choroby Gravesa-Basedowa. Nazwa orbitopatia tarczycowa jest nazwą aktualnie zalecaną.

Choroba oczu tarczycy (TED) jest stanem zapalnym ściśle związanym z chorobą Gravesa-Basedowa. W chorobie orbitopatii (zwanej również orbitopatią Gravesa, chorobą oczu Gravesa lub oftalmopatią Gravesa) układ odpornościowy wywołuje nieprawidłową reakcję mięśni i tkanki tłuszczowej wokół oczu. Objawy występujące w chorobie oczu tarczycy obejmują wyłupiaste oczy, opuchnięte oczy, zaczerwienienie, niewspółosiowość oczu, tkliwość lub ból oczu oraz problemy ze wzrokiem, takie jak wrażliwość na światło, niewyraźne widzenie lub podwójne widzenie. Chociaż u wielu pacjentów z orbitopatią wyniki badań krwi na poziom hormonów tarczycy są nieprawidłowe, u niektórych osób występują objawy oczne, mimo że poziom hormonów jest prawidłowy.

Trachoma

Zakaźne zakażenie oka, wywoływane przez bakterie, które atakują powiekę i rogówkę. Trachoma może prowadzić do blizn i ślepoty, jeśli nie jest leczona. Zakażenie rozprzestrzenia się poprzez kontakt z wydzieliną z oczu lub nosa osób zakażonych, a także przenoszone przez niektóre muchy. Trachoma jest rzadka w Stanach Zjednoczonych, ale dotyka miliony ludzi na całym świecie, w tym wiele dzieci. Antybiotyki są zazwyczaj skutecznym leczeniem trachomy, szczególnie jeśli są stosowane na wczesnym etapie infekcji. W niektórych przypadkach może być konieczna operacja powiek.

W

Wrodzona ślepota Lebera

Dziedziczna choroba, prawdopodobnie spowodowana zwyrodnieniem siatkówki, w której niemowlę rodzi się niewidome lub wkrótce po urodzeniu rozwija się u niego poważna utrata wzroku. Dzieci z wrodzoną ślepotą Lebera zazwyczaj mają również oczopląs, a niektóre mają również niepełnosprawność intelektualną i zaburzenia słuchu. Obecnie nie ma leczenia tej choroby.

Wrodzone wady wzroku

Jakiegokolwiek z różnych schorzeń występujących od urodzenia, które wpływają na oczy lub wzrok niektóre wrodzone schorzenia oczu, takie jak retinitis pigmentosa, są przekazywane za pośrednictwem genów. Inne, takie jak utrata wzroku spowodowana różyczką, wynikają z choroby lub niedoboru w czasie ciąży. Czasami, jak w przypadku colobomy, przyczyna wrodzone wady wzroku nie jest znana. Wrodzone wady wzroku mogą upośledzać wzrok, a nawet powodować ślepotę. Niektóre schorzenia są natychmiast widoczne u niemowlęcia, podczas gdy inne mogą nie stać się znane aż do późniejszego okresu życia.

Z

Zaburzenia snu i czuwania nieregularne (nieregularne 24 godziny)

Zaburzenia snu i czuwania nieregularne (Non-24) to poważne, przewlekłe i rzadkie zaburzenie rytmu dobowego, które dotyka większości osób całkowicie niewidomych, które nie mają percepcji światła i nie mogą przestawić swojego głównego zegara biologicznego na 24-godzinny dzień. Nieregularne występuje najczęściej u osób niewidomych, które nie są w stanie postrzegać światła, głównego bodźca środowiskowego do synchronizacji swojego rytmu dobowego z 24-godzinnym dniem. W Stanach Zjednoczonych zaburzenie to dotyka około 80 000 osób całkowicie niewidomych, którym brakuje wrażliwości na światło niezbędnej do przestawienia ich wewnętrznego „zegara biologicznego”. Ogólnie rzecz biorąc, osoby z nieregularnym

rytmem dobowym cierpią na różne objawy kliniczne, ponieważ cyklicznie wchodzą i wychodzą z fazy, co skutkuje zaburzonymi nocnymi wzorcami snu i/lub nadmierną sennością w ciągu dnia.

Zaburzenia widzenia korowego

Upośledzenie wzroku spowodowane uszkodzeniem części mózgu związanych ze wzrokiem. Chociaż oko jest zdrowe, mózg nie może prawidłowo przetwarzać otrzymywanych informacji. Stopień utraty wzroku może być łagodny lub poważny i może się znacznie różnić, nawet z dnia na dzień. Znane również jako mózgowe upośledzenie wzroku, korowe upośledzenie wzroku (CVI) może być tymczasowe lub trwałe. Osoby z korowym upośledzeniem wzroku mają trudności z wykorzystaniem tego, co widzą ich oczy. Na przykład mogą mieć problemy z rozpoznawaniem twarzy, interpretowaniem rysunków, postrzeganiem głębi lub odróżnianiem tła od pierwszego planu. Dzieci z korowym upośledzeniem wzroku często widzą lepiej, gdy zostaną wcześniej poinformowane, czego szukać. Korowe upośledzenie wzroku jest również znane jako neurologiczne upośledzenie wzroku (NVI).

Zanik naczyń i siatkówki

Zanik naczyń i siatkówki to, jak sama nazwa wskazuje, zwyrodnienie lub zanik siatkówki. Częściej dotyka mężczyzn niż kobiety. Jest to autosomalnie dominujące zaburzenie spowodowane mutacjami w genie CRB1.

Zanik nerwu wzrokowego

Degeneracja nerwu wzrokowego, który przenosi informacje wzrokowe z oka do mózgu. Osoby z zanikiem nerwu wzrokowego mogą mieć przyćmione lub niewyraźne widzenie, a także zmniejszone pole widzenia. Mogą również mieć trudności z widzeniem kontrastu i drobnych szczegółów. Utrata wzroku spowodowana zanikiem nerwu wzrokowego jest trwała. Jednak jeśli uda się zidentyfikować przyczynę leżącą u jej podłoża i skutecznie ją wyleczyć, można zapobiec dalszej utracie wzroku. Jasne oświetlenie, wysoki kontrast i wyraźne kolory mogą pomóc dzieciom z zanikiem nerwu wzrokowego widzieć wyraźniej.

Zapalenie błony naczyniowej oka

Zapalenie wewnątrz oka, wpływające na struktury, które zapewniają większość dopływu krwi do siatkówki. Zapalenie błony naczyniowej może dotyczyć jednego lub obu oczu. Schorzenie może być związane z chorobą podstawową lub mieć inne przyczyny, ale w wielu przypadkach dotyka osób, które są poza tym zdrowe. Osoby z zapaleniem błony naczyniowej zazwyczaj doświadczają zaczerwienienia oka, niewyraźnego widzenia i wrażliwości na światło. Mogą również odczuwać ból i widzieć męty (patrz męty i plamy). Jeśli nie zostanie odpowiednio leczone, zapalenie błony naczyniowej może prowadzić do blizn i utraty wzroku. Leczenie zależy od tego, które struktury oka są dotknięte i czy występuje choroba podstawowa. Krople do oczu i inne leki są powszechnie przepisywane w celu zmniejszenia stanu zapalnego.

Zapalenie nerwu wzrokowego i rdzenia kręgowego (NMO)

Neuromyelitis optica (NMO), znana również jako choroba Devica, jest chorobą autoimmunologiczną, w której komórki układu odpornościowego i przeciwciała błędnie atakują i niszczą komórki mielinowe w nerwach wzrokowych (zapalenie nerwu) i rdzeniu kręgowym (zapalenie rdzenia). NMO prowadzi do utraty mieliny, która jest substancją tłuszczową otaczającą włókna nerwowe i pomagającą sygnałom

nerwowym przemieszczać się z komórki do komórki. Zespół może powodować ślepotę w jednym lub obu oczach i może po nim następować różny stopień paraliżu rąk i nóg. Większość osób z zespołem doświadcza skupisk ataków w odstępach miesięcy lub lat, po których następuje częściowa rekonwalescencja w okresach remisji. Początek NMO różni się od dzieciństwa do dorosłości, z dwoma szczytami, jednym w dzieciństwie, a drugim u dorosłych w wieku 40 lat. Zespół jest czasami mylony ze stwardnieniem rozsianym (SM), ponieważ oba mogą powodować ataki zapalenia nerwu wzrokowego i zapalenia rdzenia.

Zapalenie spojówek

Zapalenie spojówek to stan zapalny spojówki, czyli cienkiej, półprzezroczystej tkanki wyściełającej wewnętrzną powierzchnię powieki i zewnętrzną powierzchnię twardówki, czyli białej części oka. Zapalenie spojówek zwykle wiąże się z zaczerwienieniem białej części oka, nadwrażliwością na światło (światłowstrętem), nadmiernym łzawieniem, dyskomfortem w oczach (uczucie piasku, swędzenie, pieczenie) i/lub wydzieliną. Istnieje wiele różnych przyczyn zapalenia spojówek. Niektóre rodzaje zapalenia spojówek są zakaźne, podczas gdy inne nie. Zazwyczaj można je odróżnić od siebie na podstawie historii choroby i badania okulistycznego.

Zespół de Morsiera

Rzadkie zaburzenie, obecne od urodzenia, w którym nerw wzrokowy jest słabo rozwinięty, przysadka mózgowa nie funkcjonuje prawidłowo, a często część tkanki mózgowej nie jest uformowana. Zespół De Morsiera, znany również jako dysplazja przegrodowo-wzrokowa, może powodować ślepotę w jednym lub obu oczach i często towarzyszy mu oczopląs i różne inne objawy. Niektóre dzieci z zespołem De Morsiera mają normalną inteligencję, podczas gdy inne mogą być opóźnione w rozwoju, mieć trudności w uczeniu się lub mieć niepełnosprawność intelektualną. Niektóre objawy tego zaburzenia można leczyć, ale upośledzenia wzroku zwykle nie można skorygować. Urządzenia wizualne, takie jak lupa lub komputer przeznaczone dla użytkowników z dysfunkcją wzroku, mogą być korzystne dla niektórych osób z zespołem De Morsiera.

Zespół Marfana

Zaburzenia tkanki łącznej, wpływające na serce i naczynia krwionośne, układ kostny, oczy i inne części ciała. Schorzenie występuje od urodzenia. Objawy różnią się u poszczególnych osób, od łagodnych do ciężkich. Osoby z zespołem Marfana są często krótkowzroczne (patrz krótkowzroczność), a około połowa ma zwichnięcie jednej lub obu soczewek oka. Na zespół Marfana nie ma lekarstwa. Leczenie zależy od tego, które układy organizmu są dotknięte chorobą. Wczesne badania wzroku mogą wykryć problemy ze wzrokiem związane z zaburzeniem, które zazwyczaj można skorygować za pomocą okularów, soczewek kontaktowych lub operacji oka.

Zespół Sturge'a - Webera

Zaburzenie, obecne od urodzenia, charakteryzujące się znamieniem na twarzy i dowolnymi z różnych objawów neurologicznych, wzrokowych i rozwojowych. Osoby z zespołem Sturge'a-Webera mogą na przykład doświadczać drgawek, jaskry, częściowego paraliżu i trudności w uczeniu się. Nie ma lekarstwa na zespół Sturge'a-Webera, ale wiele objawów można leczyć. Na przykład leki mogą być przepisywane w celu kontrolowania drgawek, a operacja lub krople do oczu mogą być stosowane w leczeniu jaskry.

Zespół suchego oka

Uporczywa suchość oczu wynikająca ze zbyt małej produkcji łez lub zbyt szybkiego parowania łez. Osoby z zespołem suchego oka mogą odczuwać takie objawy, jak swędzenie, pieczenie lub klucie oczu. Niektórzy ludzie czują, jakby coś wpadło im do oka, powodując podrażnienie. Zespół suchego oka ma wiele przyczyn. Na przykład może być związany z noszeniem soczewek kontaktowych przez długi czas lub z życiem w suchym lub zakurzonej klimacie. Może być skutkiem ubocznym leków lub objawem niektórych chorób. Lekarz okulista może zalecić stosowanie specjalnych kropli do oczu — „sztucznych łez” — w celu nawilżenia oczu lub stosowanie nawilżacza w celu zwiększenia wilgotności powietrza. Niepocieranie oczu i unikanie takich czynników drażniących, jak dym tytoniowy, może również pomóc osobom z zespołem suchego oka.

Zespół Ushera

Dziedziczna choroba powodująca częściową lub całkowitą utratę słuchu, której towarzyszy stopniowa utrata wzroku spowodowana retinitis pigmentosa. Niektóre osoby z zespołem Ushera mają również problemy z równowagą. Nie ma lekarstwa na tę chorobę. Jednak wczesna diagnoza umożliwia pomoc osobom z zespołem Ushera poprzez zapewnienie aparatów słuchowych, szkoleń z języka migowego i czytania z ruchu warg, urządzeń dla osób z upośledzonym wzrokiem oraz poradnictwa w celu przygotowania się na przyszłość.

Zez

Stan, w którym oczy nie są jednocześnie skierowane w tym samym punkcie. Zez występuje, gdy mięśnie oka nie współpracują ze sobą prawidłowo. Jest to najczęściej stan dziedziczny, ale może być również spowodowany chorobą lub urazem. Jeśli zostanie zdiagnozowany wcześniej, zez można zazwyczaj skorygować. Stan ten można leczyć za pomocą okularów korekcyjnych, ćwiczeń mięśni oka, zabiegu chirurgicznego lub kombinacji tych podejść. Małe dzieci z tym schorzeniem mogą musieć nosić opaskę na oko na silniejszym oku, aby zmusić słabsze oko do prawidłowego funkcjonowania. U dzieci, u których zez nie jest korygowany, może rozwinąć się niedowidzenie.

Zwyrodnienie plamki żółtej

Choroba powodująca dysfunkcję plamki żółtej, obszaru w środkowej części siatkówki, który umożliwia ostre widzenie centralne potrzebne do codziennych czynności, takich jak czytanie, prowadzenie samochodu i rozpoznawanie twarzy i kolorów. Schorzenie to jest powszechnie znane jako zwyrodnienie plamki żółtej związane z wiekiem (AMD) i jest główną przyczyną upośledzenia wzroku u osób starszych. Istnieją jednak również inne rodzaje zwyrodnienia plamki żółtej, takie jak choroba Stargarda i choroba Besta. Zwyrodnienie plamki żółtej powoduje niewyraźne, zniekształcone lub przyćmione widzenie lub ślepą plamkę w środku pola widzenia. Widzenie peryferyjne na ogół nie jest dotknięte. Schorzenie to jest bezbolesne i może postępować tak stopniowo, że dotknięta nim osoba na początku zauważa niewielkie zmiany. Nie ma lekarstwa na zwyrodnienie plamki żółtej, ale terapia farmakologiczna, chirurgia laserowa lub inne leczenie medyczne mogą w niektórych przypadkach spowolnić postęp choroby lub zapobiec dalszej utracie wzroku. Osoby ze zwyrodnieniem plamki żółtej mogą również skorzystać z różnych urządzeń dla osób słabowidzących, takich jak lupy, lampy o dużej intensywności i kieszonkowe teleskopy.